

[Wilhjelm]

man kan gøre det på en anden måde også – at det gør man kun, hvis man siger: royalty er 8½ pct., derefter tager vi selskabsskatten af alt det, der er tilbage efter royalty, og derefter tager vi kulbrintebeskatningen med de fulde 70 pct. af alt det, der er tilbage efter royalty og betalt selskabsskat. Kun i det tilfælde kommer man til de 83½ pct., og det er det tilfælde, hvor investeringerne og omkostningerne og dermed også bundfradraget er nul. Og hvis de er det, så er forrentningen af de investeringer, som er nul, faktisk uendelig, så er den, kald det i tusindvis af procenter. Vi nærmer os de 83½ pct. asymptotisk, som det vist hedder på fint matematisk, men de 83½ pct. opnår vi kun, hvis investeringerne, omkostningerne, bundfradraget og det hele er nul. Det var derfor, jeg sagde: der er ingen grund til at tro, at man får en dårlig forrentning, når vi nærmer os de høje andele til staten; det er dér, man får den allerbedste forrentning, og det går jeg ud fra at både skatteministeren og energiministeren kan bekræfte.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af:

Forslag til lov om byfornyelse og boligforbedring.

(Lovforslag nr. L 41. Fremsat 20/1 82).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 8 og 9 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

8) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om lands- og regionplanlægning og lov om kommuneplanlægning (byfornyelse):

(Lovforslag nr. L 61. Fremsat 20/1 82).

9) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om sanering. (Erstatning til andelsboligforeninger).

[Af Dræbye (RV), Agnete Laustsen (KF), Fogh Rasmussen (V), Kalnæs (SF), Thorn-dahl (FP), Stubkjær Pedersen (CD) og Arne Bjerregaard (KrF).

(Lovforslag nr. L 75. Fremsat 21/1 82).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Boligministeren (Erling Olsen):

Jeg skal kun kommentere forslaget om ændring af saneringsloven. Jeg mener, at dette forslag rører ved et reelt problem, som vi er forpligtede til at gøre noget ved. I boligministeriet har vi kigget på forslaget, og vi har forskellige tekniske bemærkninger dertil, men vi vil kigge positivt på det i udvalget.

Svend Andersen (S):

Jeg skal først gøre nogle bemærkninger om lovforslag nr. L 75, forslaget om at yde erstatning til andelsboliger for det formuetab, der kan påføres, hvis en ejendom eller en del af en ejendom kondemneres som led i en saneringsplan.

Det er rigtigt, at der her peges på et problem, der også efter vores opfattelse kræver en løsning, og det kan så ske som foreslået, eller det kan ske ved – og det er vel det bedste – at man undgår, at der træffes kondemneringsbeslutninger i så stort et omfang, som det har været tilfældet, og det kan man vel bl.a. ved, at vi hurtigt får vedtaget vores byfornyleslov og de ændringer, der her er nødvendige.

Vi kan være enige med boligministeren i, at hvis dette problem skal løses, er der nogle ting, som vi må se på. Vi mener, at vi samtidig må se på de problemer, der kan være med andre boligformer, f.eks. ejerboliger, udlejningsejendomme og erhvervsjendomme, men det vil vi som sagt komme tilbage til i udvalget.

Hvad angår lovforslaget om byfornyelse, er der jo tale om en uændret fremsættelse af det lovforslag, der blev vedtaget i 1980 af et

[Svend Andersen]

flertal her i Folketinget, men som blev hindret i at blive stadfæstet.

I bemærkningerne til lovforslaget siger boligministeren, at man ikke skal rippe op i gamle sår, og det kan jeg være enig med ham i, men jeg mener ikke, at vi helt kan undgå at se på det år, som såret har efterladt. De, der fik loven udsat, har næppe haft særlig meget glæde heraf. Beboerne har manglet de trygge forhold, hvorunder boligforbedringen skal foregå, og byggefagene har ikke fået den øgede beskæftigelse, som en byfornyelse, gennemført efter lovforslaget i sin tid, ville have givet. Vi har heller ikke fået de samfundsmæssige fordele, der er ved at bevare, at byforny, fremfor at rive ned og bygge nyt. Det er i hvert fald fordele, der foreløbig er blevet forsinket i et par år.

Ligeledes er kommunernes planlægning af den rækkefølge, hvorefter byfornyelsen skulle foregå, blevet udsat, og den erfaring, vi kunne have indhøstet i den mellemliggende periode, og som vi kunne have brugt ved en revision af loven, står vi nu og mangler. I stedet for at genforhandle den gamle lov skulle vi nu have revideret og forbedret loven.

Nu gælder det ikke bare om ikke at rippe op i sårene, men det gælder også om at få fjernet arret efter såret, og derfor er det efter vores opfattelse afgørende, at vi får vedtaget en lov, der kan stadfæstes umiddelbart efter vedtagelsen. Vi vil under behandlingen af lovforslaget være åbne over for eventuelle ændringsforslag, men jeg vil allerede nu fastslå, at det afgørende for os er, at loven bliver vedtaget i en form, der sikrer, at den også kan stadfæstes, og derfor er vores udgangspunkt, at vi ønsker loven vedtaget uændret.

Agnete Laustsen (KF):

I sin fremsættelsestale udtalte boligministeren – ud over det citat, som hr. Svend Andersen kom med om, at han ikke ville rippe op i gamle sår – yderligere, at han på baggrund af det passerende bliver nødt til at fremsætte forslaget i uændret skikkelse.

»Jeg tør«, siger boligministeren, »simpelt hen ikke risikere, at en byfornyelseslov endnu en gang udskydes.«

Det er jo ord, som taler til følelserne, men heldigvis efterfølges de da af ord, som også taler til fornuften, idet boligministeren mere

realistisk tilføjer: »Hermed er dog ikke sagt, at ændringsforslag er uønskede. Det ville tværtimod være glædeligt, om et bredt flertal her i tinget kunne sikre vedtagelsen og stadfæstelsen af en tidssvarende byfornyelseslov.«

Det ville vi fra konservativ side også finde glædeligt, idet vi allerede ved dette lovforslags behandling i marts 1980 udtalte følgende – og jeg henviser til hr. Keld Andersens udtalelser Folketingstidende 1979–80, 2. samling, sp. 6608:

»Det konservative folkeparti er imidlertid generelt positivt over for selve den tanke at forny og forbedre en gammel og nedslidt boligmasse, bl.a. på baggrund af den positive betydning, noget sådant har for beskæftigelsen og for hele samfundsøkonomien . . . «.

Men – og det men vil jeg gerne fremhæve igen i dag, ca. 2 år efter, at vi havde det forslag til behandling – vi stillede en lang række spørgsmål til boligministeren, som alle havde den baggrund, at vi fandt forslaget alt for ambitiøst, alt for dyrt både for stat og for kommuner, alt for uigennemtænkt, alt for indgribende – det var jo også derfor, det blev udsat – og alt for ensidigt, idet bl.a. ejerboliger og erhvervsvirksomheder slet ikke var tilgodeset.

Boligministeren fik ikke sit forslag gennem for 2 år siden, og det tror jeg inderst inde, modsat hr. Svend Andersen, at han er ganske glad for. Ventetiden har nemlig vist, at de indvendinger, vi rejste fra konservativ side, holdt stik. Vi pegede bl.a. på, at det var tvivlsomt, om forslaget ville kunne sætte arbejdsløse inden for byggesektoren i gang her og nu, idet der var tale om meget bureaukrati, inden så komplicerede arbejder kunne iværksættes. Og vi rejste tvivl om, hvorvidt der overhovedet var arbejdskraft til rådighed med den specielle uddannelse og viden, som er påkrævet, når man skal ombygge og modernisere ældre ejendomme.

Så sent som i forgårs bekræftede direktøren for Håndværksrådet i et radio-interview, at byfornyelsesloven kun kunne skaffe arbejde på længere sigt, altså om ca. 3–5 år, hvorimod et forslag, som ofte er fremført fra konservativ side, om et vedligeholdelsesfradrag på 10.000 kr. for momsdokumenterede udgifter ville kunne sætte ca. 15.000 i arbejde straks uden yderligere procedure.

[Agnete Laustsen]

Jeg forstår egentlig ikke, hvorfor man fra regeringsside – det fremgår senest af udtalelser fra skatteministeren – har så meget imod denne tanke. Det skulle da lige være, fordi man ikke selv har fået den. Men lad os nu se stort på paterniteten, og hvorfor så ikke tage ideen med ind i vores arbejde? Det kunne jo være, at boligministeren så mere realistisk på tingene.

Når jeg efterlyser realistisk tænkning, vil jeg også gerne påpege, at det i en situation med økonomiske indskrænkninger, spareprogrammer osv. synes ejendommeligt, at vi nu får forelagt et boligprojekt, som skal koste det offentlige, dvs. alle landets skatteydere, mindst 25 mia kr. over de næste 20 år. Dertil kommer så, at der bliver tale om meget betydelige lejeforhøjelser, og det er jo heller ikke helt uvæsentligt for mange lejere, måske især unge og ældre, som er ganske godt tilfredse med deres boliger, selv om de måske ikke opfylder alle krav om moderne bekvemmeligheder, bl.a. måske fordi de er centralt beliggende, og som sagt ikke mindst fordi huslejen er overkommelig. Nu skal de måske se frem til en fordobling, eventuelt mere, af denne husleje.

Det er et synspunkt, som også deles af mange mindre erhvervsdrivende især i København, hvor den hårdhuede saneringspolitik, som hidtil er blevet ført, har medført nedlæggelse og fraflytning af en stor del af byens mindre, men meget betydningsfulde erhverv, og det uden at de som boliglejere har krav på erstatningslemål.

Jeg går ud fra, at boligministeren har overvejet de rapporter, som i den forløbne tid er fremkommet om bl.a. disse baggårdserhverv, og at han med udgangspunkt heri vil fremkomme med ændringsforslag, ligesom jeg går ud fra, at de to års tænkepause har givet ministeren anledning til at fremkomme med en løsning på de problemer, som ejerboligerne står over for. Jeg hører derfor gerne, hvad tanker ministeren måtte have gjort sig.

Byrdefordelingen mellem stat og kommune er, når det drejer sig om mindst 25 mia kr., naturligvis også af væsentlig betydning, især når det drejer sig om byer, hvor byfornyelsen er omfattende og påtrængende, altså i første række de store byer København, Århus, Odense og Ålborg. Vi må nemlig ikke glemme, at der er sat rammer for kommunernes aktivitetsudvidelser, og det kunne derfor

interessere mig at vide, om boligministeren eventuelt ville overveje at overlade en del af denne byfornyelse til private i lighed med den model, boligudvalget stiftede bekendtskab med i England forrige år, hvor jeg havde indtryk af, at samarbejdet mellem det offentlige og private var uhyre positivt for begge parter.

Boligministeren siger, at han lægger op til bredt samarbejde om en af vor tids største opgaver, en menneskevenlig byfornyelse. Vi håber fra konservativ side, at der er alvor bag ordene om det menneskevenlige, og at det vil udmønte sig i en lang række ændringsforslag.

Det tidligere forslag, som nu af tekniske grunde fremsættes uændret, havde meget med ambitioner at gøre, men ikke meget med menneskevenlighed. Hvis de to års pause har bibragt ministeren menneskevenlighed, i særdeleshed over for erhvervsdrivende og boligejere, er ganske meget nået, og på denne baggrund deltager vi gerne i et fornyet, grundigt udvalgsarbejde med mange ændringsforslag for øje.

I denne forbindelse vil vi også inddrage det forslag, som miljøministeren har fremsat om lands- og regionplanlægning.

Endelig skal jeg til slut knytte et par bemærkninger til det forslag, vi bl.a. har været medforslagsstillere til fra konservativ side, nemlig forslaget om andelsboliger, som jo i første række har det konkrete sigte at hjælpe en række andelsboliger, som er kommet i klemme i København, hvor man til tider har ført den saneringspolitik, at man har saneret nogle karreer, nogle områder, og derefter fundet ud af, at erstatningerne blev ganske store, hvorefter man har ladet foretage en kondemnering, hvorved man har kunnet se i øjnene, at erstatningerne blev nedskåret. Det finder vi er en ganske urimelig fremgangsmåde, og derfor har vi fremsat dette forslag, som det glæder mig at høre at boligministeren stiller sig positivt over for, forhåbentlig så positivt, at vi kan få det gennemført meget hurtigt. Det er sager, der haster.

Fogh Rasmussen (V):

Først vil jeg om forslaget om bedre erstatningsregler til andelsboliger, som vi selv er medforslagsstillere til, sige, at det er vi natur-

[Fogh Rasmussen]

ligvis positive over for, og vi ønsker en hurtig udvalgsbehandling.

Må jeg dernæst om de to andre forslag, der vedrører byfornyelse og boligforbedring, sige, at boligministeren jo ved fremsættelsen af disse forslag lagde op til en bred debat i folketingets boligudvalg, og det er der også brug for.

De halvandet år, der er gået, siden byfornylesloven blev vedtaget første gang, har dokumenteret, at det var en mangelfuld lov. Boligministeren har af forskellige grunde alligevel valgt at fremsætte byfornylesloven uændret. Vi må imidlertid fastslå, at en uændret vedtagelse af forslaget ikke vil løse, men tværtimod skabe problemer både for byggebranchen og for de beboere i byfornylesområderne, som bliver berørt af loven. Derfor er der på afgørende punkter behov for ændringer i det foreliggende forslag. Venstre vil under den bebudede brede debat i folketingets boligudvalg især interessere sig for følgende seks punkter:

For det første ønsker vi reglerne om beboerindflydelse strammet op. I lyset af de kedelige erfaringer fra ikke mindst Københavns kommune må vi sikre, at både ejere og lejere får en reel indflydelse på byfornylesplanernes indhold og udformning.

For det andet må vi nøjere overveje finansieringsmodellen. Rentesikringsordningen er en meget dyr finansieringsform. Jeg synes, at vi i langt højere grad skulle interessere os for, hvordan vi får flere private midler gjort interesseret i boligmodernisering, hvordan vi får flere til at gå ind i byfornyelse på privat basis.

For det tredje skal indehavere af ejerboliger, der skal moderniseres, kunne opnå en offentlig støtte, som gør det økonomisk overkommeligt at gennemføre en påbudt modernisering. Vi frygter, at bl.a. lavindkomstfamilier ellers kan blive tvunget til at afhænde deres boliger.

For det fjerde skal erhvervsvirksomheder i byfornylesområderne have bedre muligheder for genhusning og økonomisk støtte. Vi ønsker levende bykvarterer med plads til småerhverv og ikke sovebykvarterer.

For det femte må der sættes ind for at undgå en opsamling af et nyt fremtidigt behov for byfornyelse og boligmodernisering. Derfor må der være bedre muligheder for en

løbende god vedligeholdelse af de ældre ejer- og lejerboliger.

Og endelig for det sjette skal der sikres en smidig overgang mellem den eksisterende saneringslov og byfornylesloven, sådan at aktiviteten i saneringsområderne ikke sættes fuldstændig i stå, indtil en ny byfornyleslov er kørt administrativt ind.

Disse punkter pegede venstre på, allerede da folketinget første gang behandlede byfornylesloven i 1979. I den forstand er der ikke noget nyt i den. Allerede dengang sagde vi, at venstre er tilhænger af at forbedre og modernisere de ældre boliger i stedet for bare at rive dem ned og bygge nyt. Det, vi var imod, var boligministerens specielle model; det var boligministerens utilfredsstillende lov om byfornyelse og boligmodernisering. Nu forstod jeg, at hr. Svend Andersen delte boligministerens opfattelse, at tiden ikke var til at rippe op i gamle sår. Hr. Svend Andersen gik oven i købet så vidt som til at ønske, at arrene kunne fjernes.

Jeg stiller mig lidt uforstående over for, at hr. Svend Andersen så alligevel benytter anledningen til at drysse salt i dette åbne socialdemokratiske sår, for jeg går ganske bestemt ud fra, at når hr. Svend Andersen udtaler, at beboerne i saneringsområderne i de forløbne 1½ år har savnet de trygge forhold og den beboerindflydelse, som er indeholdt i byfornylesloven, så har hr. Svend Andersen særligt i tankerne sine socialdemokratiske kolleger i Københavns kommune, som jo specielt har gjort sig bemærket ved at gennemføre en meget hårdhændet saneringspolitik hen over hovedet på de beboere, der var berørte af den. Jeg går ud fra, at det var med speciel tanke på netop det forhold, at hr. Svend Andersen trak spørgsmålet om de manglende trygge forhold for beboerne frem.

Jeg deler heller ikke hr. Svend Andersens opfattelse af, at udsættelsen af loven om byfornyelse har medført et fald i beskæftigelsen inden for byggebranchen. Det er en kendsgerning, at selv om byfornylesloven var blevet stadfæstet umiddelbart efter dens vedtagelse her i folketinget, ville det næppe have givet én eneste ekstra arbejdsplads i byggebranchen, alene af den grund at den procedure, der skal igangsættes, fra byfornylesloven er vedtaget, og til den første byfornylesplan kan føres ud i livet, er så omstændelig og så langsommelig, at der vil gå en rum

[Fogh Rasmussen]

tid, inden der kommer aktivitet i gang i medfør af denne lov. Vi kan altså fastslå, at det ingen som helst påvirkning har haft af byggeaktiviteten. Når jeg så stærkt har fremhævet behovet for en smidig overgangsordning mellem den eksisterende saneringslov og byfornyelsesloven, er det netop, for at der ikke skal opstå et tomrum.

Vi hilser i hvert fald med tilfredshed, at boligministeren nu øjensynligt er blevet mere interesseret i at tale om ændringer af byfornyelsesloven, og på det grundlag vil vi gå åbne ind i den drøftelse, der nu skal foregå i boligudvalget.

Kalnæs (SF):

Jeg vil også gerne gå lidt tilbage i tiden og se lidt på de begivenheder, der udspandt sig i juni måned i 1980, da den byfornyelseslov, som vi nu har til behandling her, blev vedtaget første gang.

Jeg husker, hvordan vi havde denne byfornyelseslov til behandling i udvalget og fik afgivet betænkning, hvordan vi fik gang i tredje behandling, fik afbrudt tredje behandling og fik genoptaget tredje behandling. Kort sagt, jeg husker alle de krumspring, som boligministeren gjorde for at gå ind på netop de betingelser, som blev stillet fra venstres og konservativ side, for at der ikke skulle blive samlet underskrifter mod denne lov.

Jeg er vældig glad for, at boligministeren har fremsat lovforslaget uændret her, men jeg vil også sige, at jeg synes, det er fuldstændig ubegribeligt, hvis vi nu ikke gennemfører denne byfornyelseslov hurtigst muligt og uforandret. Jeg synes, at boligministeren bør sætte sig derhjemme og læse igennem, hvad der skete, og hvad der blev sagt, dengang vi havde byfornyelsesloven til behandling sidste gang. Og boligministeren kan også godt tænke på, hvad der blev sagt fra fru Agnete Laustsens side, og overveje, om det var noget, som indbød til at gå ind i brede forhandlinger for at få vedtaget en byfornyelseslov med sikkerhed for, at der ikke bliver samlet underskrifter igen.

Boligministeren kan også godt tænke på det, hr. Fogh Rasmussen lige talte om. Hr. Fogh Rasmussen var glad for, at boligministeren nu var mere indstillet på at forhandle om ændringer af byfornyelsesloven, end han

var dengang. Ja, jeg husker minsandten, at boligministeren var meget indstillet på at forhandle om ændringer dengang, og alligevel blev der samlet underskrifter.

Jeg vil derfor i stedet for i allerhøjeste grad tilslutte mig det synspunkt, som hr. Svend Andersen gav udtryk for, nemlig at vi hurtigst muligt skal vedtage denne byfornyelseslov, og vor holdning vil være den, at da der ikke skal ske nogen ændringer i den, kan vi gøre det meget hurtigt; det behøver ikke nogen lang udvalgsbehandling.

Når vi så har vedtaget loven og fået den stadfæstet, er vi parate til at gå i gang og se på, hvad der måtte være at ændre. Der kan være en hel del. Det kan være spørgsmålet om baggårdserhvervenes stilling i forbindelse med byfornyelsen, det kan være spørgsmålet om at tage hensyn til de nye finansieringsordninger i forbindelse med byfornyelsesloven, det kan være et spørgsmål om større beboerdeltagelse i udformningen af byfornyelsen, og det kan også være spørgsmålet om en større fleksibilitet, så man i højere grad kan sikre, at de folk, der bor i byfornyelsesområderne, kan blive boende dér.

Vi er helt åbne over for at ændre en hel del ting, men forhandlingssituationen vil være radikalt forskellig afhængigt af, om man starter på forhandlingerne nu, eller man starter på forhandlingerne om ændringerne, efter at byfornyelsesloven er vedtaget uforandret og dermed stadfæstet.

Af det, jeg har sagt, fremgår det vist også, at vi selvfølgelig kan give tilslutning til miljøministerens lovforslag, da det hænger sammen med byfornyelsesforslaget. Jeg vil også gerne sige, at det forslag, som jeg har været med til at fremsætte om ændringer af erstatninger og tilskud til andelsbolighavere ved saneringer, håber jeg kan blive vedtaget hurtigt. Jeg er glad for at høre, at boligministeren er positivt indstillet over for det, men jeg synes, det er meget vigtigt, at det sker hurtigt, fordi der er folk, der virkelig er i klemme og ikke ved, hvor de er henne. Jeg vil derfor spørge boligministeren, om han er indstillet på, at også behandlingen af det kan gå meget hurtigt.

Thorndahl (FP):

Vi tager med beklagelse til efterretning, at regeringen genfremsætter byfornyelses- og

[Thorndahl]

boligforbedringsforslaget, sådan som det blev vedtaget i juni 1980 med dets helt uoverskuelige økonomiske konsekvenser for det offentlige finanser og for skatteyderne. Vi har ikke ændret opfattelse, siden folketinget behandlede forslaget i samlingen 1979-80. Vi er naturligvis helt enige med regeringen og ministeren i, at mange af vore boliger og specielt vore ældre udlejningsejendomme er stærkt nedslidte, og at mange af vore boligmiljøer er fuldstændig utidssvarende. Men dette er kun en logisk konsekvens af den forkvalede og uoverskuelige boligpolitik og økonomiske politik, som socialdemokratiet gennem en lang årrække har stået for og faktisk gennemført. Når man putter socialdemokratiets generelle politik og boligpolitikken ind i en logisk analyse, kan resultatet da kun blive det, vi lever med i dag: nedslidte boliger, et sindssygt boligmarked og utidssvarende boligmiljøer. Når den socialdemokratiske politik så logisk fører frem til en situation, som selv socialdemokratiet, godt nok med noget besvær og noget tøvende, godt kan se er utilfredsstillende, ja, så er socialdemokratiets løsning, hvis man da kan bruge det ord i denne sammenhæng, med en helt bedøvende ensformighed igen at benytte sig af de tankegange og de metoder, der i sig selv har skabt de vanskeligheder og problemer, som socialdemokratiet nu siger de vil løse.

Men hvad siger socialdemokratiet i en sådan vanskelig situation? Socialdemokratiet siger i hvert fald én ting: vi skal have en masse planer, vi skal have planer her, og vi skal have planer dér, vi skal have planer alle vegne. Selv om man ikke direkte benytter ordet og planbegrebet i denne sammenhæng hedder beslutninger og projekter, er det altså planelementet som en væsentlig ting. Og, siger man så videre, så skal vi også helst sørge for, at de procedurer, hvorefter disse ting, beslutninger, planer, skal tilvejebringes, bliver gjort så tilpas udviklede, at menigmand ikke kan finde ud af det, et forhold, vi kan konstatere fra de fleste af de offentlige planer, socialdemokratiet så rundhåndet har velsignet den danske befolkning med.

Det er selvfølgelig også af stor betydning, at man samtidig får godet jorden for det offentlige bureaukrati ved at bygge lovgivningen op med meget vanskeligt tilgængelige paragraffer – det er nemlig i sig selv af stor

betydning ud fra et styringssynspunkt – og det er også lykkedes i dette tilfælde.

Så går vi videre til det næste: hvordan skal disse udgifter så betales? Hvem skal betale? Det er naturligvis et retorisk spørgsmål i denne forbindelse, fordi det er et socialdemokratisk forslag, og det er en fundamental egenskab netop ved socialdemokratisk tænkning, at partiet for smed vil rette bager. Selvfølgelig skal ejere og lejere betale en del, men der skal samtidig udskrives en milliardregning til skatteyderne. Skatteskruen får altså et par ekstra omdrejninger, og sådan et par omdrejninger fører, det ved vi jo, til en forståelig surhed og irritation på arbejdspladserne, en surhed, der fører til mindre produktion inden for normal arbejdstid og en forøget produktion i form af undergrundsekonomi uden for arbejdstiden. Der er et reelt og stort behov for byfornyelse og boligforbedring, men efter socialdemokratiets løsningsprincipper vil der kun blive flyttet rundt på de reelle problemer. Løser man problemet ét sted, betales det typisk med en forøgelse af problemerne andre steder. Men vi må naturligvis anerkende, at et flertal i folketinget vil gennemføre denne lovgivning, og vi vil derfor under udvalgsarbejdet yde en positiv indsats for at få så god en lov som muligt.

Jeg er glad for, at et stort flertal her i salen har fremsat et forslag om ændring af saneringsloven, et forslag, som vi er medforlagsstillere til, selv om det af en eller anden grund ikke fremgår af den omdelte dagsorden. Trods det, at man som folketingsmedlem ikke kan undgå at blive hærdet, efterhånden som årene går, så forekommer, det må jeg indrømme, den fremgangsmåde, der har været benyttet i forbindelse med ekspropriation af andelsboliger, at være helt utrolig kritisabel, idet den dokumenteret har ført til, at mange andelshavere er blevet påført et helt urimeligt formuetab. Noget sådant kan vi simpelt hen ikke leve med i et land, der i hvert fald betegner sig som retssamfund, og heldigvis vil et stort flertal i folketinget da også om meget kort tid effektivt få stoppet dette.

Stubbjær Pedersen (CD):

Centrum-demokraterne står naturligvis stadig væk ved det, vi sagde, da denne lov

[Stubbjær Pedersen]

blev vedtaget første gang, men vi prioriterer meget højt, at vi nu kan få et bredt samarbejde og et bredt forlig om denne store lov. Hvis vi får det brede samarbejde, det brede forlig, er det givet, at loven vil have større effekt, større troværdighed, og derfor vil jeg kun sige, at vi vil gå ind i et positivt udvalgsarbejde med det formål at skabe et bredt forlig, hvor vi får mulighed for at få venstre og konservative med.

Om forslaget til lov om ændring af lov om sanering vil jeg godt sige et par ting. Det er ikke, fordi loven om sanering er dårlig, men problemet er, at ministerens socialdemokratiske kolleger i Københavns kommune har søgt og fundet nogle huller i loven og derefter misbrugt loven. Det er jo fantastiske eksempler, man har læst og hørt om. De fleste kender sikkert Valdemarsgadesagen, som vel var den sag, der fik gjort os opmærksom på, at her skulle der gøres noget.

Jeg kunne godt tænke mig kort at ride op, hvad det var, der skete i Valdemarsgade. Loven siger, at når en ejendom skal saneres, skal andelshaverne have udbetalt deres andel samt erstatning for eventuelle forbedringer som nyt køkken, brusekabine, forsatsvinduer m.m. I Valdemarsgade var der en ejendom, der skulle rives ned i januar-februar 1982, altså nu. Beboerne skulle efter planen genhuses fra oktober 1981, og de har siden 1977 været orienteret om, at saneringsselskabet havde huset, og de var blevet forsikret om, at de ikke ville komme til at lide økonomisk tab. Det er et hus, som er i god stand i forhold til andre ejendomme i den indre by.

Den 29. januar 1981 fik beboerne af saneringsselskabet underretning om, at planen var vedtaget. Den 21. maj samme år modtog de 15 andelshavere, der var tale om, et brev fra boligkommissionen om, at ejendommen var besluttet uegnet som menneskebolig – og hold så fast – fra 1. marts 1982, altså halvanden måned efter at huset skulle være revet ned ifølge planen. Det betyder, at de 15 andelshavere nu får ca. 20.000 kr. i alt til deling. De skulle oprindeligt have haft omkring 20.000 kr. hver. Jeg synes, det er ufatteligt, at ministeren ikke selv har reageret på sådan en sag, så snart det overhovedet var muligt. Jeg er glad for, at ministeren er positiv, men vil dog godt understrege – uanset hvor positiv ministeren er – at vi har faktisk et flertal for dette forslag, og det er vigtigt, at vi får det

kørt igennem hurtigst muligt, fordi der er en række andelshavere, som i disse timer er nervøse for, hvad det næste skridt bliver fra Københavns kommune.

Formanden:

Jeg vil gerne bekræfte, at fremskridtspartiet og hr. Thorndahl er medforslagsstillere af forslag til lov om ændring af lov om sanering, nr. L 75, og jeg skal undskylde, at der er en fejl på den omdelte dagsorden.

Keld Albrechtsen (VS):

Det kan ikke understreges kraftigt nok, hvor vigtigt det er af flere grunde, at der virkelig kommer gang i byfornyelsen. For det første er det en kendsgerning, at 400.000, måske flere, boliger i Danmark i dag er tidsvarende, og at det er de økonomisk dårligst stillede i samfundet, som bor i disse boliger. En gennemgribende byfornyelsesindsats vil for det første kunne redde mange af disse lejligheder, i en tid hvor mangelen på boliger bliver stadig mere mærkbar. Samtidig vil denne indsats være med til at forbedre levevilkårene for de lavtlønnede lønarbejdere, pensionister, studerende m.v., som i dag er henvist til at leve i for dårlige boliger. Sådan vil det i hvert fald kunne gå, hvis resultatet af byfornyelsesdebatten bliver en ordentlig byfornyelseslov.

For det andet er byfornyelsen vigtig, fordi de store boligområder, der rummer de mange tidsvarende boliger, samtidig er de områder, der mangler friarealer, gårdrydninger, trafiksaneringer osv. Derfor er områdeforbedringer en meget vigtig side af byfornyelsen. Det er også vigtigt, at der bliver tale om en nænsom byfornyelse, en bevarende indsats, der ikke fører til smadring af bymiljøet, der ikke gennemføres hen over hovedet på beboerne, men som giver en langt bedre udnyttelse af ressourcerne.

For det tredje er byfornyelsen selvfølgelig af stor betydning for beskæftigelsen. Der er her uanede muligheder for at sætte fornuftigt arbejde i gang. Hvis regeringen virkelig mener det alvorligt med de mange valgløfter om at gøre noget ved arbejdsløsheden, så er her et område, hvor der virkelig kunne tages fat, i stedet for at man deler den ene milliard kroner efter den anden ud til arbejdsgiverne

[Keld Albrechtsen]

eller til perspektivløse beskæftigelsesprojekter.

Af disse grunde haster det med byfornyelsen, og derfor vil VS også gerne være med til at sikre, at der hurtigt kommer en god byfornyelseslov igennem. Her er det, problemerne opstår, for det forslag, som nu er til behandling, en uændret udgave af den lov, der blev vedtaget i juni 1980, er ikke godt nok. Det er faktisk også erkendt af socialdemokratiet, de radikale, SF og de kristelige, at der er store problemer i forslaget.

I den skriftlige fremsættelse af forslaget den 20. januar 1982 kommer boligministeren ind på dette problem. Ministeren vil ikke rippe op i gamle sår, men vil fremsætte forslaget uændret. Ministeren vil ikke risikere, at forslaget endnu en gang udskydes, men ministeren skriver også, at loven kan gøres bedre, og nævner, at det ville være glædeligt, om et bredt flertal kunne sikre stadfæstelsen af en tidssvarende byfornyelseslov.

Hvad er det i øvrigt for et flertal, ministeren her peger på? Jeg forstår til fulde, at ministeren ikke ønsker at rippe op i gamle sår, for sagen er jo den, at på grund af regeringens forsømmelser i sidste valgperiode står vi nu i en meget vanskelig situation. Som bekendt gav den socialdemokratiske regering en række forsmædelige indrømmelser til de borgerlige partier i et forgæves forsøg på at hindre, at 60 medlemmer af disse partier skulle udnytte grundlovens § 73 til at få loven udskudt.

I stedet for at krybe for de borgerlige skulde regeringen, som VS også opfordrede til, have konstateret, at loven under alle omstændigheder ville blive ramt af de 60 underskrifter, og at man derfor burde have benyttet det flertal, der faktisk var for en forbedret byfornyelseslov, som man så nu efter valget kunne få endeligt vedtaget og stadfæstet.

Dette forsømte regeringen, og derfor kan 60 borgerlige underskrifter endnu en gang ramme en ny og tidssvarende udgave af byfornyelsesloven.

Denne sørgelige situation kunne have været undgået, hvis man i tide havde lyttet til VS, men det er altså dér, vi står nu.

Samtidig har partiet venstre forsøgt at udnytte den klemme, regeringen er kommet i, ved at tilbyde at gå ind i forhandlinger om byfornyelsesloven, men selvfølgelig på den måde, at man kræver loven yderligere forrin-

get, nemlig ved at den såkaldte indstykningsbestemmelse, der skal sikre, at offentlig støtte ikke kapitaliseres i ejerlejlighedssektoren, skal ud af loven. Dette pressionsforsøg fra venstre må afvises.

Derfor opfordrer VS regeringen til i stedet at gå frem på følgende måde: partierne socialdemokratiet, radikale, kristelige, SF og VS kan sikre en uændret vedtagelse af byfornyelsesloven som et første skridt, og snarest derefter skal de nødvendige ændringer af loven gennemføres som selvstændige lovforslag. Nogle af disse ændringer vil måske blive ramt af 60 VKZ-underskrifter og kan så først endeligt gennemføres efter næste valg. Det kan jo komme snart. Nogle af de nødvendige ændringer, f. eks. forbedring af genhusningsboligsikringen, vil ikke blive udsat, og der kan forhåbentlig komme gang i byfornyelsen.

Hvis regeringen er villig til at medvirke til en sådan fremgangsmåde, vil VS finde det forsvarligt at stemme for den uændrede udgave af byfornyelsesloven og selvfølgelig også for de nødvendige ændringer, der derefter skal gennemføres.

Jeg skal kort nævne, hvad det er for mangler, der efter VS' opfattelse må og skal afhjælpes. Derudover vil jeg i denne omgang henvise til den mere udførlige kritik af lovforslaget, som VS fremsatte i foråret 1980. Se f. eks. Folketingstidende 1979-80, 2. samling, sp. 10383-10391.

For det første er der det problem, at mens skatteyderne og lejerne bliver sat til at betale et beløb til boligforbedring, der er 3-4 gange så stort som den pågældende udlejningsejendoms nuværende værdi, skal ejeren ikke betale en øre, men ejeren beholder uindskrænket ejendomsretten til de forbedrede boliger. Ja, ejeren bevarer ikke alene denne, men lejernes ydelser skal endda fortsætte ned i ejerens lommer, efter at lejerne helt og fuldt har betalt, forrentet og afdraget byfornyelseslånene. Denne kapitalisering af lejernes ydelser og af den offentlige støtte er helt og aldeles uacceptabel. VS har derfor foreslået, at boligerne simpelt hen afprivatiseres og overgår til almennyttigt byggeri, før der kan ydes offentlig støtte til boligforbedringen. Det vil i hvert fald være den bedste måde at komme kapitaliseringsproblemerne til livs på. Men som et minimum må det i hvert fald kræves, at regeringens oprindelige forslag om

[Keld Albrechtsen]

en byfornyelsesfond kommer med i anden runde. Det må i den forbindelse også sikres, at der på forhånd sker en klar adskillelse af udgifterne til vedligeholdelse og modernisering, så lejerne ikke to gange kommer til at betale for vedligeholdelsen. Det sikres selvfølgelig mest tilfredsstillende ved overgang til almennyttigt byggeri før boligforbedring.

Et andet af de problemer, der skal findes en tilfredsstillende løsning på i anden runde, er spørgsmålet om genhusningsboligsikringen. Det skal sikres, at de nuværende beboere kan blive boende i deres boliger, og dette er ikke sikret i det foreliggende forslag. De dårligst stillede beboere, som er særlig afhængige af en ordentlig genhusningsboligsikring, vil få huslejstigninger, der ligger langt, langt over de samme menneskers lønstigninger, især efter det fjerde år, hvor der skal ske en samtidig aftrapning af genhusningsboligsikring og rentesikring. Det er mennesker med meget små indkomster, det drejer sig om, og hvis disse ting ikke bliver ændret, bliver de ganske enkelt fordrevet fra hus og hjem. Det vil VS ikke være med til. Lad os få ændret dette; det kan f. eks. ordnes i forbindelse med det forslag om individuel boligstøtte, som regeringen har fremsat.

Det tredje problem vedrører finansieringen af områdeforbedringen. Denne finansiering bør følge de samme regler som ved selve boligforbedringen og ikke, som det foreslås, sættes til 50 pct. kommunal deltagelse. Kommunerne, der økonomisk er presset til bristepunktet som følge af regeringens krisepolitik, vil være temmelig uvillige til at være med til at finansiere de dyre, men helt nødvendige områdeforbedringer. Derfor bør de fritages for disse udgifter, også for at sikre, at tingene kommer i gang.

Det fjerde hovedproblem ved byfornyelsesloven er den utilstrækkelige beboerindflydelse. VS støtter kravet om, at byfornyelsen skal ske på beboernes betingelser. Det indebærer bl. a., at det ikke er nok, at beboerne har ret til at blive hørt; beboerne bør have ret til at kræve bestemte forandringer i deres område, og de skal have bedre muligheder for teknisk assistance osv. for på et tidligt tidspunkt at kunne fremlægge deres egne forslag.

Hvis disse ting kommer med i en anden runde efter vedtagelsen af den uændrede udgave af byfornyelsesloven, kan der, selv om

noget eventuelt må vente til efter et valg, komme en tilfredsstillende lov ud af det. Hvis socialdemokratiet vil være med, tror jeg, der kan skabes et flertal for meget af det, VS her har foreslået. Vil boligministeren forsøge den mulighed, eller skal vi endnu en gang se socialdemokratiet underkaste sig højrefløjens pression?

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne vedrørende forslag til lov om ændring af lov om sanering. (Erstatning til andelsboligforeninger), hr. Dræbye, har ordet.

Dræbye (RV):

Jeg skal indledningsvis kort takke boligministeren for de positive bemærkninger om lovforslaget om yderligere støtte til andelshavere, der rammes af kombinationen sanering og kondemnering. Der er tidligere i debatten givet en række beskrivelser af de problemer, som disse andelshavere er kommet ud for, så dem skal jeg ikke komme nærmere ind på, blot konstatere, at der her er tale om en anvendelse af boligtilsynslov og saneringslov, som ikke har været tilsigtet, som har bragt en række andelshavere i en helt urimelig situation og i en situation – og det er vigtigt – som er akut for mange af dem, fordi skæringsdatoen for fraflytning i mange tilfælde er 1. marts 1982, hvorfor der er behov for en meget hurtig behandling af dette lovforslag i folketinget.

Jeg håber, at boligministeren, ligesom ved lejligheder, hvor det er boligministeren, der har fremsat hastende forslag, vil være indstillet på at medvirke til, at denne behandling sker hurtigt, så de, der skal fraflytte andelsejendomme, også får mulighed for at gøre det med en vished om deres økonomiske forhold.

Så skal jeg knytte nogle bemærkninger til byfornyelseslovforslaget, som boligministeren har fremsat uændret. Af fremsættelsestalen fremgår det, at boligministeren er indstillet på at vise imødekommenhed over for ændringer af loven, såfremt der kommer et tilstrækkeligt flertal for den, og det synes jeg er et vigtigt udgangspunkt for det, der skal ske i folketinget omkring behandlingen af byfornyelsesloven.

[Dræbste]

Der er efter min opfattelse ikke nogen som helst tvivl om, at en række af de problemer, der har været især i Københavns kommune omkring gennemførelsen af saneringen, kunne have været undgået, hvis vi havde fået stadfæstet byfornyelsesloven i juni 1980, sådan som det var meningen. Ikke at loven ville være kommet til at fungere i sin fulde udstrækning; men alene det forhold, at lovens bestemmelser var gældende, ville have givet langt større påvirkningsmuligheder over for en menneskeligt gennemført saneringsaktivitet end dem, der har været i forhold til især Københavns kommune, og det ville have gavnet mange beboere. Der er derfor ikke nogen grund til ved denne lejlighed at undlade at gøre opmærksom på, at de partier, som fik udsat loven, har et ansvar, ikke alene for at vi igen skal behandle loven, men også for, at nogle er kommet i klemme uden grund i byfornyelsesaktivitet eller saneringsaktivitet.

Men nu er vi altså i en situation, hvor vi må konstatere, at på de områder, hvor vi ikke blev færdige med at behandle byfornyelsesloven i foråret 1980, er der sket en hel del siden. Det drejer sig om de udvalg, som har arbejdet med enkeltproblemstillinger i forbindelse med byfornyelsen, og det drejer sig om, at vi i øvrigt har fået nogle flere erfaringer med anvendelse af beløb af den størrelsesorden, som vi årligt i øjeblikket bruger på saneringsaktivitet. Og det, at vi har sat aktiviteten op, har afgjort gjort os klogere på, hvad der sker, når man gennemfører så betydelige indgreb i dagligdagen, som tilfældet er, når man beskæftiger sig med sanering og byfornyelse.

Derfor er der ikke nogen tvivl om, at det er ønskeligt hurtigst muligt at få en samlet lovrevision, som medfører, at vi kan tage de nye ting op, vi har lært noget om, og som vi på det tidspunkt, hvor vi sidst behandlede lovforslaget, ikke følte os i stand til at behandle i lovsform.

Det drejer sig om finansiering og byrdefordeling, om, at rentesikringen på længere sigt er for dyr for statskassen, og at man derfor må overgå til finansiering med korte indeklån, at finansieringen helst skulle udstrækkes til et bredere område end det nuværende, eventuelt gennem et særligt statstilskud til bredere områdeforbedringer, end der er mulighed for i den nuværende lovgivning, og at vi skal have private virksomheder med

ind i lovgivningen. Der ryger simpelt hen for mange arbejdspladser i øjeblikket med den nuværende saneringsaktivitet, og derfor må i overvejelserne indgå støtte til at forblive i de nuværende lokaler eller støtte til genhusning i ældre, forladte industriejendomme. Det sidste kan måske enklest ske ved, at kommunerne sikres hjemmel til at overtage sådanne ejendomme og forestå udlejningen til mindre håndværksvirksomheder, baggårdserhverv m.m.

Det drejer sig om, at vi skal have ejerboligerne med i lovgivningen, specielt for at få provinsens blandede bebyggelser med, men det gælder også København, hvor der er tilsvarende blandede kvarterer, som på et eller andet tidspunkt nok skal med i byfornyelsesaktiviteten. Der er kapitaliseringsproblemerne, når vi snakker ejerboliger, som vi er indstillet på at søge klaret, og vi mener, at dér, hvor der er tale om støtte til ejerlejligheder, som ikke er beboet af ejeren, må der gøres noget helt særligt for at undgå kapitalisering.

Endelig drejer det sig om beboerindflydelse, hvor der bør sikres en særlig offentlighedsfase, efter at registreringen er gennemført, men inden der er udarbejdet forslag til en byfornyelsesplan. Det er muligt, at det kan ske via ændring i kommuneplanloven og ikke behøver at komme ind i byfornyelsesloven. Man bør også overveje at fjerne påbudssystemet vedrørende lejlighedsmodernisering og i stedet gå over til at gennemføre modernisering ved hjælp af et tilbud om offentlig støtte, dér, hvor der ikke er tale om sundheds- eller sikkerhedsrisiko. Det vil i nogle tilfælde formentlig være en bedre fremgangsmåde end den vetoret, som eksisterer i byfornyelseslovforslaget.

Endelig drejer det sig om genhusningsproblemerne, hvor der er brug for en forbedring af boligsikringsbestemmelserne, og hvor der i øvrigt er brug for at gøre noget ved det problem, at vi skubber nogle ikke så små lavindkomstgrupper foran os, når byfornyelsesaktivitet og saneringsaktivitet skrider frem, på en sådan måde, at de udsættes for utrygge boligforhold.

Vi finder, det er ønskeligt, at arbejdet med disse ændringer går i gang med det samme, og vi håber, at vi nu er nået til en situation, hvor man kan behandle og drøfte sådanne ændringer uden at skulle følge de anvisnin-

[Dræbte]

ger på, hvordan man slipper uden om at gøre dette arbejde nu, som er fremkommet her i debatten i dag. Vi ser ikke nogen grund til at tilstræbe en sådan løsning. Vi synes, at det er fornuftigt at behandle det hele samlet, hurtigt, men her og nu.

Boligministeren (Erling Olsen):

Om lovforslag nr. L 75 om sanering kun dette, at i en række situationer, hvor regeringen har ment, at en lovgivning hastede, har folketingets partier været meget imødekomende med henblik på at behandle det hurtigt. Heraf følger, at når folketingets partier mener, at noget haster, må regeringen være lige så hurtig.

Vedrørende det andet problem, hovedproblemet, byfornyelseslovgivningen, mener jeg, at selv om regeringen absolut tilstræber et lovforslag, der kan stadfæstes, så er der reelt en række problemer, vi bliver nødt til at diskutere. Bl.a. må vi under alle omstændigheder tage de problemer, hr. Kalnæs nævnte, op. Det kunne være en god idé at drøfte med folketingets boligudvalg, om ikke vi burde tage en dag ud af kalenderen og prøve på at få en redegørelse for de betænkninger, der er lavet om ejerboligproblem, erhvervsproblem, byrdefordeling osv., drøfte dem i folketingets boligudvalg og se, hvad vi kan enes om. Alle de problemer, der har været nævnt i de mange udmærkede, saglige indlæg, der har været i dag, trænger faktisk til en afklaring. Jeg tror ikke, at vi skal holde os tilbage fra at gå i gang med det så hurtigt som muligt.

Keld Albrechtsen (VS):

Jeg vil blot lige sige vedrørende lovforslag nr. L 75 – jeg nåede det ikke i første runde – at VS er positivt indstillet over for at hjælpe de mennesker, der er kommet ud i problemer på grund af kondemneringer. Vi synes nok, at der er nogle problemer med den helt rigtige erstatningsfastsættelse, og dem vil vi gerne være med til at drøfte i boligudvalget.

Derudover vil jeg gerne stille spørgsmål til boligministeren med hensyn til den fremgangsmåde, jeg pegede på i mit første indlæg. Den går ud på, at man først vedtager uændret det byfornyelseslovforslag, der nu er lagt på bordet, for derved at sikre, at det i hvert fald ikke bliver bremset, at det ikke bliver udsat for pression fra højrefløjens side.

Det sagde jeg at VS gerne vil være med til at sikre, hvis man samtidig følger den fremgangsmåde, at vi i anden runde får gennemført de ændringer, som er nødvendige. Der kan der så komme det problem ind, at nogle af disse nødvendige ændringer kan blive ramt af bestemmelsen om 60 underskrifter, fordi de måske vil dreje sig om noget, der indeholder ekspropriation. Det er den fremgangsmåde, der må følges, og så må man tage med, at nogle af de forslag om ændring af byfornyelsesloven, som kommer i anden runde, kan risikere at skulle afvente et valg.

Jeg vil gerne bede boligministeren om at tage stilling til den mulighed, der her er fremlagt – jeg tror også, det var det, der lå i det, hr. Kalnæs nævnte om, at det var den rigtige fremgangsmåde – i stedet for den fremgangsmåde, som er blevet skitseret, nemlig at man nu skulle begynde at forhandle om ændringer inden for rammerne af det uændrede forslag, der er lagt frem. Det vil kunne give en meget uheldig åbning over for alle de tænkelige pressionsforsøg, som vil blive foretaget fra borgerlig side, hvilket vil betyde en videreførelse af alle de ting, der blev presset på med fra borgerlig side i sidste runde, da byfornyelseslovforslaget var til behandling, og som medførte, at regeringen på forskellige punkter gav indrømmelser, som var meget uheldige, og som burde være undgået. Det er altså det, man risikerer ved at gå ind på den fremgangsmåde, der er skitseret, nemlig at tage en sådan samlet forhandling, eventuelt i samarbejde med de borgerlige partier, på nuværende tidspunkt.

Jeg vil i hvert fald gerne bede boligministeren bekræfte, at den fremgangsmåde, jeg her har foreslået, og som jeg også tror var det, hr. Kalnæs gik ind for, er en mulig fremgangsmåde og også en ønskelig og den bedste fremgangsmåde.

Boligministeren (Erling Olsen):

Jeg har to bevæggrunde til at følge en anden fremgangsmåde end den, der ønskes af VS.

Den ene er rent temperamentsmæssig. Jeg tror faktisk på samarbejdet her i folketinget og mener, at vi skal lægge op til samarbejde og ikke konfrontation.

Den anden er realpolitisk. Selv om jeg ville gøre, som det nu blev sagt fra hr. Keld

[Boligministeren]

Albrechtsens side var det klogeste, så tror jeg ikke, jeg kunne overtale hr. Dræbye til at gå med til den fremgangsmåde. Derfor vil der overhovedet ikke være flertal for det.

Og endelig: følger vi den fremgangsmåde at tage forhandlingerne åbent og håbe på, at det går, og går det galt, så har vi formentlig den anden mulighed tilbage. Hvis det viser sig, at kravene bliver stillet sådan, at vi ikke kan få stadfæstet loven, all right, så kan vi gøre det andet. Men jeg tror faktisk på folketinget og synes, at det skal have en chance.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (VS):

Jeg hæftede mig ved, at der i det indlæg, hr. Dræbye kom med, blev nævnt en række punkter – jeg husker ikke de præcise formuleringer – som strejfede nogle af de ting, VS har peget på burde ændres for at få en tidsvarende byfornyelseslov, men som er stik modsat alle de ændringer og punkter, de borgerlige partier, især venstre, de konservative og fremskridtspartiet, ønsker. Det må stå klart efter den debat, der har været, også i dag.

På den baggrund synes jeg, det er alt for tidligt, at boligministeren faktisk opgiver at forsøge at gennemføre den fremgangsmåde, vi har foreslået, og som kunne indebære, at der kom en ordentlig byfornyelseslov ud af det. Jeg har slet ikke på noget tidspunkt hørt hr. Dræbye afvise, at en fremgangsmåde som den, jeg her har skitseret, kunne være den bedste, og jeg tror, at de partier, jeg nævnte i mit første indlæg, netop er de partier, som vil kunne bære en tidsvarende og ordentlig byfornyelseslov igennem, i modsætning til hvis man begynder at forhandle med de borgerlige partier: venstre, de konservative og fremskridtspartiet.

(Kort bemærkning).

Dræbye (RV):

Jeg skal kun lige sige til hr. Keld Albrechtsen, at jeg faktisk som afslutning på mit indlæg sagde, at jeg ikke syntes, at det var tiden at lægge sig fast på det, som kun, som boligministeren sagde det, kan karakteriseres som en konfrontationspolitik i forhold til de partier, der udsatte byfornyelsesloven. Vi har ikke glemt, at loven blev udsat,

men vi synes, det er fornuftigt at tage udgangspunkt i sagen, som den står i dag, og se fremad i forbindelse med det, vi faktisk gør. Vi kan ikke handle i forhold til den udsættelse i årene fremover, men det kræver, at der er tale om positive og åbne forhandlinger, og hvis der er det, så er vi indstillet på at deltage i dem.

Thorndahl (FP):

Jeg synes ikke, at man skal lege med grundloven. Byfornyelsesloven blev udsat én gang, fordi der var over 60 medlemmer, der skrev under på, at den ikke skulle stadfæstes.

Jeg tror, at vi må erkende, at det slag er tabt, og hvis boligministeren lægger forslagene frem, som han har bebudet, til saglig forhandling mellem folketingets partier, så kan jeg ikke forestille mig, at de tre partier, som fik byfornyelsesloven udsat, vil gå ind i seriøse overvejelser om at få lavet en underskriftindsamling én gang til. Det slag er tabt, det må man blot erkende. Jeg er meget glad for, at boligministeren som sædvanlig lægger op til et fornuftigt samarbejde i boligudvalget.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (VS):

Jeg må tage de faldne bemærkninger som udtryk for, at boligministeren og hr. Dræbye erkender, at den fremgangsmåde, jeg har foreslået, i hvert fald er mulig. Jeg må også konstatere, at hr. Dræbye og boligministeren i hvert fald ikke på nuværende tidspunkt tilsyneladende er til sinds at følge denne fremgangsmåde. Hvis de står fast på det synspunkt – hvad jeg ikke håber – så er jeg ret sikker på og ret overbevist om, at der kommer en rigtig elendig byfornyelseslov ud af det. Det må så hr. Dræbye og boligministeren bære ansvaret for.

Jeg skal endnu en gang opfordre til, at boligministeren og hr. Dræbye indgår i et samarbejde med de partier, som vil kunne bære en tidsvarende og fornuftig byfornyelseslov igennem.

Stubbjær Pedersen (CD):

Jeg vil gerne sige tak til boligministeren for den positive og fornuftige ånd; han her lægger for dagen. Det er da klart, at CD ikke lægger stemmer til et lovforslag, som mulig-

[Stubbjær Pedersen]

vis og sandsynligvis kunne blive bedre og blive gennemført med et bredere flertal. Som jeg tidligere sagde, vil vi gøre alt under udvalgsarbejdet for, at vi får venstre og de konservative med. Jeg synes, at ministeren lægger op til nogle positive drøftelser i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ebba Strange):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af:

Forslag til lov om individuel boligstøtte (boligsikring, boligydelse og lån til beboerindskud).

(Lovforslag nr. L 42. Fremsat 20/1 82).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):

Dette lovforslag er jo en genfremsættelse fra sidste samling, så det er meget begrænset, hvad jeg skal knytte til det af kommentarer på nuværende tidspunkt. Jeg skal henvise til, hvad vores ordfører den 15. oktober sidste år sagde.

Som det fremgår af lovforslaget, er der sket en sammenskrivning af boligsikringslovens og boligydelseslovens bestemmelser, som gerne skulle betyde en administrativ forenkling. Men som det tidligere er sagt, finder jeg, at loven for brugerne, som vil slå efter for at kende deres lovmæssige ret, stadig er ret kompliceret at forstå, og derfor mener jeg, at det må indebære nogle informationsmæssige krav til såvel kommunerne som til boligministeriet.

I forbindelse med socialministerens redigering i sidste samling om børnekommissio-

nens arbejde synes jeg, det er værd at fremhæve, at man har valgt at benytte nogle af besparelserne i forbindelse med indførelsen af socialindkomsten til at gennemføre en mærkbar forbedring på boligsikringen for børnefamilier. Det er en forøgelse fra 4.100 kr. til 7.000 kr. pr. barn, hvilket virkelig vil kunne mærkes i socialindkomsten og dermed altså også i boligstøtten. Det er en forbedring, vi fra socialdemokratiets side hilser overordentlig velkommen.

Jeg skal med disse få bemærkninger anbefale forslaget til positiv behandling.

Agnete Laustsen (KF):

Da vi havde dette lovforslag til behandling i oktober 1981, nåede boligudvalget at stille ikke mindre end 31 spørgsmål og modtage adskillige henvendelser, hvilket tyder på, at der var ret så mange problemer i forslaget.

Jeg roste i 1981 boligministeren, fordi dette forslag, der som nævnt er en sammenskrivning af bestemmelserne i boligsikringsloven og boligydelsesloven, skulle være udtryk for forenkling og klargøring af reglerne, men de mange spørgsmål, som blev rejst, viste, at det var så som så med forenklingen, hvad fru Lissa Mathiasen jo også har været inde på her før.

Jeg synes derfor, det havde været ganske rart, om boligministeren havde overvejet nogle af de indvendinger, som blev fremført, og som bl.a. blev sammenfattet i et spørgsmål fra udvalget, der ganske enkelt lød: »Vil ministeren overveje at fremsætte ændringer, der gør lovforslaget mere forståeligt for den almindelige borger?« Svaret dengang var ganske vist nej, men nu fik ministeren jo en tænkepause, og så kunne det måske have ladet sig gøre alligevel.

Jeg vil gerne gentage, hvad jeg sagde ved behandlingen i 1981, nemlig at vi var tilfredse med, at krav efter dette lovforslag til en lejlighedskvalitet nu bliver ophævet som betingelse for at få boligstøtte. Det har især i København, hvor der fortsat er mange utidsvarende boliger, været højst utilfredsstillende, at de beboere, som måtte affinde sig med en halvdårlig lejlighed, samtidig blev afskåret fra støtte, lige så lidt som de havde mulighed for at finde en anden bolig.

Lovforslaget indebærer i øvrigt, at socialindkomstens anden fase – det er den fase,